

Vita S. Antonii

<https://hdl.handle.net/1874/342807>

Vita diui Antonii ad san-
ctissimū dñm Eugeniū papā quartū. p̄ Mathe-
um vegium laudensem. Incipit vna cū dialogo
quodā de natiuitate christi a magistro Sanderō
hegio scholę Dauentiensis olim rectore compo-
sita ac edito.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
TEL. 773-936-3200

Vita diui Antonii ad sanctissimū dñm Eugeniū papā quartū. p̄ Maphē um vegiūni laudensem. Incipit

De populi p̄p̄o
Egeni dux totius populi custosq; fidelis.
Dux legis hęc nostri dona laboris habe
Sępius his festam mentem mulcere licebit
Sępius z curas his recreare tuas

*Augustinus 2 p̄p̄o vobis
rabulid in hōmē p̄p̄o
flos 440 vobis in asp
tut ei q̄ p̄ flos hō
Dicitur hōmē p̄p̄o
vobis 2 placat hōmē
799*

Non hic ficta leges veterū mendacia vatū.

Tu facer z sacra dignus es hystoria

Hic Antoniadem titulū si scire libelli

Tura sit. hic diuū persequar acta patrum

Digne pater qui iusticia cultuq; fideq;

Et populis z dñs principibusq; places

Digne pater longis ne te nunc laudibus ornem

Laus prior hęc ingens splendidiorq; tua est

Scilicet infestis q̄ tandem euasit ab vndis.

Te duce clausgeri naufraga cymba Petri

Q̄ saluatoris vestigia sancta sequutus

Tot casus nostri totq; pericla pati

¶ Maphē vegij laudensis Antoniadōs.
liber primus incipit.

On hic pegasides non ficta z inania musę.

Nomina. non p̄isco numen de more vocarim

P̄bet tuū. neq; em̄ regum nūc tristia bella

Aut veterem falsumq; iouem. turbam vedeozum

Incertam. lususq; leues pompaq; tumentes.

¶ Didi est animus. nunc te fate virgine te nunc

a ii

*14 pompa pompe
et p̄p̄o vad cy
p̄p̄o offe v̄d̄at
yulij d̄at v̄f
v̄d̄at v̄d̄at d̄at*

Certe deus nunc mortales tua numina diuos
Angelicos dicam in terris hominesq; beatos
Ergo dei magni soboles pande optime nostris
Vela secunda Jesu placidusq; allabere cęptis
Et tu chare deo verum sanctissime patrum.
Antoni. cuius miro succensus a more.

Accingor facta aonijs celebrare cęmentis

Nosce pium desiderium z succurre vocanti

a Non cuncta sequi rerum diuina tuarum

Besta velim quis em̄ verbis se singula posse

Erediderit benefacta tue comprehendere vite

Non referam quibus infernos superaueris; hostes

Viribus aspectuq; truces quo pectore formas

Horrendasq; acies pugnasq; exceperis acres.

Insidiasq; astusq; z verbera sequa tacebo

Nō celebres rarasq; tuarū exponere dotes

Virtutū. stabilemq; animi vultusq; tenorem

Aggrediar. Nō quas aias que corpora sancto

Iuneris auxilio. nō que ventura resoluens

Judicio verus vates prouideris alto

Non quos insignes cunctis vulgatus in oris

Et populis z principibus veneraris honores

Quodq; sub eterno mansur tempore nomen

Quęsieris. nō nulla tue que sancta iuuentę

Longeue pariterq; extant monumenta senectę

Verum quo magni monitu imperioq; tonantis

Accessi loca vasta situq; horrentia longo

Sacrū ingressus iter diuini sacra limina pauli

Lamena
ancora
gramine

memoriale
in petro
nobis
nomine
Sicut
Sicut
Sicut

non
non
non

Expediam p̄mumq; heremum p̄mosq; recessus
Hec opis tantum mi est hec summa laboris

Reuerat z q̄uis heremiq; humilisq; sacelli
Lultor honorato totū cōpleuerat orbem

Handwritten notes:
Hec sancta summa
acclis q; opus
est illud q; a sancto
est illud

Nomine cōfectus iam longo Antonius quo
Quo nō cōsilio maior quo purior alter
Nō foret integrior ve dei ve ardentior alter

Qui cōculcarit qui profligauerit z se
Castigans alta p̄tute subegerit omnem

Vim sensumq; z tot mira ratione rebelles
Infestozq; animi motus tot dura furentis

Tam crebra infensi superit p̄elia seclī
Lcestem humano ducens sub pectore vitam

Ergo pater senior dum secum tempora forsan
P̄terita z varios voluit casusq; vicelq;

Eccenoua in sanctam venit meditatio mentem
Nanq; pio versare aīo valseq; parentem

Lultozem heremi p̄mum se credere cepit
Quod pater omnipotens de summo vt vidit olym̄o

Naud errare virum passus subira agmina cogit
Lcestem z letus sic alta e sede profatur

Felices vos o nostri para sīda cohortes
Proposito que nos quondam meliore secute

Eterna z meritis cepistis debita nostris
P̄mia Jam gaudere metus z ponere fas est

Antiquos sedet ecce aīo semperq; sedebit
Illa dies qua diuozum pulcerrimus olim

Intumuit valida incendens tristiq; supernos

^{paço turbato}
Seditione choros. quā magno turbine miscens
In numero cthereas spoliavit nūm incedes
Non impune autem. iusta et nos tangimur ira
Punc ille et populus nunc ille miserrimus omnis
Ultrices luit eterno sub carcere penas
Nunc vero satis est medio fera praelia celo
Concuisse et quas etiam mortalibus imas
Tradidimus terras longa asperitate fatigat
Bellos. qui in arte rudes primosq; parentes.
Transgredier nostros. iustus prauosq; malos
Consilio. et monitis est exhortatus iniquis
Pugnetuens. et quos illi suffecimus egra
Vente ferens homines ad nostra hec regna vocari
Et valere doli multam et nocere fatebor
Humani donec generis commotus amore
Demisi. et proprium terreno pondere gnatum.
Vestivi. qui nostra libens mandata secutus.
Factus homo est. et martyrio tristiq; lustratus
Supplicio. veteres sublimi sanguine culpas
Purgavit. stirpemq; hoim celestibus oris
Restituens. tetri rapuit de faucibus orchi
Sic castę antiqui fraudes iacuere draconis
Hecū autē sedata sitis rabieq; nocendi est
Quippe acuens qui se nunc liuidioze veneno
Invidiaq; ardens maiore erumpit in omnes
Audaces scelerū hortatus. ius omne bonūq;
Proterit. et rapida inuoluit vertigine terras
Quosq; nihil grauius fueritq; dolentius vnq;

luta d' effe + N. hinc
ad abillo

Capitulum v. v. q. f.
ad et max p. 2

^{falsos} Dum fallit veterum sub religione deorum ^{delos}
 Doctales nostri tentat pia numina gnati
 Uertere et emeritos fidei meliori honores.
 Et vertet nisi nostra modum sapientia ponat.
 At sperate animis atque haec aduertite letis
 Quae dicam. Surgent celebres sanctique nepotes:
 Eximius monachorum atque illustrissimus ordo
 Qui summa virtute polos et sidera tangent
 Qui nostrum augebunt nomen. qui pectore forti
 Obijcient sese contra bella aspera contra
 Insidias stimulos calcabuntque hostis amaros
 Antiqui nostroque gerent sub nomine quicquid
 Optarint. sistunt fluvios. montesque movebunt
 Imperio cogent imbres noctemque diemque
 Curabunt egras mentes et corpora morbis
 Absoluent. animas veterisque ad limina vitae
 Restituent. nostro efficiunt quaecumque potenti
 Auxilio. et nostro freti pietate vocarint
 Hi quanto augebunt olim terrasque iuuabunt
 Praesidio. longis demum laboribus actis
 Lerner erit. quanto decorabunt lumine caelos
 Quanto illustrabunt sedes splendore beatas.
 In patriam magno iussi remeare triumpho
 Ecce autem caput et tantorum causa bonorum
 Natus in eois aegypti Antonius oris
 Quali ille integritate et quali pectore pollet.
 Quanta ille infernum tulit inuictissimus agmen
 Virtute horrendis cesus fractusque flagellis

Quaz longa en cerno simili se turba sequetur
Exemplo. nec nunc pcurrere singula nostri est
Consilij. magnū est atq; admirabile q̄quid
Venturū longa sub posteritate tacemus
Interea ignarum q̄ se interiora latentis
Septimum ratus est heremi secreta subisse
Stat charumq; monere senem nāq; optimus alter
Et prior z multis se longe antiq̄or annis
Solut agit vasto iam pridem obscurus in antro
Paulus thebanis quondam sub finibus ortus
Jam secli phama. iam celi dignus honore
Illum abeat. visitq; senex. senis ora iubeto
Nec diuum pater z toti mira addita celo est
Leticia. haud aliter q̄s granum si quis amicas
Vel danaum ductor placida dum voce ceteruas
Hortatur. magno innumeram cum robore gentem
Venturam auxilio. multa ardua corpora narret
Letantur. speq; ingenti cōplentur ouantes
Tum vocat z celo gabrielem mittit ab alto.
Atq; ferat sancto que sint facienda parenti
Hunciet z quenā sua sit sententia mandat
Ille volat. tacitaq; virum sub nocte quietz
Dum seruit verbis inuadit talibus vitro
Dec tibi de summa celi fero nuncius arce
Antoni. mandat diuumq; hoimq; creator
Ut que sacra colit paulus. loca q; abdita poscas
Accelerans. hoim nulli iam nomine notum
Prestantemq; incredibili virtute videbis

Non tu vt rere prior: deserti occulta subisti
 Claustra heremi. prior ille. annis 2 grandior ille
 Incertum pater almus iter tibi pandet eunti
 Sic ait in tenues fugiensq; relabitur auras
 At sacer etherei voluens ingentia secum
 Iussa patris. noctem q̄s p̄mum anto n̄sus atram
 Dispelli. nitidum viditq; rubescere celum
 Haud mora carpit iter iustum baculoq; seniles
 Sustentans artus gradit̄ p̄ que horrida nescit
 Deserta. 2 quoz fidens sub numine tendit
 Edicolas mitis celi regemq; precatur

Incipit liber secundus

I Atereā infelix horrendi rector auerni
 Conuocat infernos 2 amaro pectore cetus
 Alloq̄tur tristi fundens has ore querelas
 Hęc nostrę en socij vires: hęc gloria nostri
 Hoc regni decus: ingenio tali ne vacemus
 Calliditas hęc nostra. hi sunt astusq; doliq;
 Hęc frustratę artes hęc casta infractaq; nostri
 Consilij vis 2 nostrorum illusa laborum
 Quid primos astu captos peccasse parentes
 Quid prodest: miseris tot inde luisse nepotes
 Facta patrum: ppria si vitam morte redemit
 Omnipotens pprio si crimina sanguine lauit
 Haud dñm seruos tantum exarsisse putassem
 Ut pro se morti caput vltro offerret acer be
 Huncq; cum magno cogoz meminisse dolore
 Ledimus. atq; ipsis victi a mortalibus omnes

Per terras longe abiecti indecoresq; fugamur
Nec nostrę insidię. nec quis sequere solemus
Ingentes stimuli. nec bella ingentia possunt
Lernitis vt reliquos taceam quo robore nostras
Sustinuit pugnas q̄s mente Antonius equa
Nostra flagella tulit. qua vi nos ille fatigat
Nunc miseros q̄bus excruciat nūc ille flagellis
Et nunc celesti iussu vastissima fertur
Per deserta petens Paulum. non dispare cultu
Non vita inferiore hominē. sed cognita nulli est
Phama latentis adhuc. vereor nec vana vereri
Causa monet. nesi placidis se amplectier vlnis
Inq; vicem fari ⁊ dextras cōtingere detur.
In nostra amosi iungant sed amna parentes
Duo circa quid consilij capiamq; sequarq;
Haud scio. nota hominum vita ⁊ constantia nota est
Sat mihi sit tanti vos admonuisse pericli
Si qua via est nos ita malisq; absistite vestris
Dixerat. ⁊ magno cūcti infremuere tumultu
Perculsi affatu tanta velut improba quando
Pregonum manus insidijs loca tuta viasq;
Perturbat sedensq; iniens conspirat in vnum
Si validam sese contra videt ire virum vim
Tristatur metuitq; nouis iam viribus impar
Et iam consensu cunctorum emissus ab ima
Sede. sathan. cęli. uniuersas conscenderat auras
Continuo horrendam effigiem qua fallere sanctum
Acterrere virum spe multū aggressus inani est

Induit os informe hominis pectusq; manusq;
 Cetera equi tali mentitus imagine qualem
 Centauris docti tribuere immanibus olim
 Dum multa exornant dum fingit plurima vates
 Jam mediū peragrat iter libransq; regebat.
 Ardentes sol altus equos vt se obrulit horrens
 Forma viro. stetit. ⁊ Paulum conterritus helit.
 Deinde dei auxilio tutans se Antonius vltro
 Occupat heus tu oro an quisq; sub finibus istis.
 Vir charusq; deoq; placens latet incola forsan
 Ille nihil contra. nanq; id diuina vetabant
 Iustia. a usus tentare virū ne illudere verbis
 Sed blandas rigido voce de pectore quamuis
 Non intellectas fudit. dextraq; cupitum
 Protensa monstrauit iter. per deinde parentes
 Effusus cursum campos (mirabile visu)
 Ex oculis getice diffugit harundinis instar
 Obstupuit pater admirans casumq; virumq;
 Tum se cōmendans superis superiq; parenti
 Progredit. nec longa mora est. ecce altera monstri
 Saxosam cōuallem inter se forma bicornis
 Humana effigie. sed ad uncis naribus offert
 Que capram mediaparte inferiore figurat
 Hunc palmę fetus quasi pacis signa ferentē
 Ut vidit. primū ille dei se numine firmat.
 Tum qui sit quoue ex genere. aut quis casibus actus
 Aduentat fari hortat. sic semivir illum
 Hortantē placido supplex est ore sequutus

repono 2 ad subm hordat

diuina
Nedubita nō vana oculos *seculis* decepit imago
Nostra tuos patero magnis charissime diuis
Et mortalis ego ⁊ mortali ex sanguine cretus
Et tacita hec habito que nūc deserta pererras
Sum numero ex illorū olim quos ceca *fructus* vetustas
Admirata deos *deorum* satyros faunosq; vocauit
Legatum tibi me sociozū turba meozū
Transmittit pater vnānimes te diue ꝑcamur
Communem vt dñm pro nostra orare salute
Digneris. Scimus si q̄dem certumq; fatemur
Nāq; omnem fama illius penetrauit in orbē
Quanta hoīs pietate ⁊ quanto exarsit amore
Pro quis ⁊ se hominem nasci. natumq; necari
Tam dira passus morte est Nec plura locutus
Conticuit Stabat desixo Antonius ore
Jam dudū admirans ⁊ vultum ⁊ verba loquentis
Dum tantosq; aīo affatus casusq; volutat
Ingenti ꝑꝛē leticia. longum ille profusus
Emanans la chz ymis ꝑdulcibus ora rigabat
Ac veluti redeunte nouo cum germiat anno
Aridetq; oīs reuirescens frondibus arbor
Dehinc baculo terram pulsans. heu que ip̄a vanis
Inquit Alexandrina deis gens construis aras
Deu que cęlestes falsis exoluis honores
Nūminibus gens infelix que temnere verum
Saluatorem audes hoīm. quem belua mitis
Falsa vltro est ⁊ opem ꝑcibus venerata poposcit
Talia cōquestus senior. seu forsitan audent

7
Squire in dñm seruil. cui fida canū vis
Flectum finis erat verbis. volucris pede quando
Lornigerū se animal tollens per devia fugit

¶ Incipit liber tercius.

I Onga peragrabat sanctus deserta viator
Et iam bis radijs sol illustrauerat orbem

Et bis nox tenebras induxerat humida terris.
Jam qđ agit iam quo verrat vir scoptimus ergo
Ignarus qui spes tantū restabat ad altum
Intendēs celum palmas extendit vtrasq;
Per totā in lōm̄nis noctem. longasq; profundit.
Lum gemitu lachrymisq; p̄ces celestia poscens
Auxilia Et nōdum roseis proiecta quadrigis
Linguebat solitum tytoni auroa cubile
Lum per pallentis dubia ve crepuscula noctis
Lernit anhelantem p̄pius montisq; petentem
Uicini vacua antra lupam. quā deinde secutus
Actutum pater est. oculis vestigia fictis
Obseruans. demūq; feram abcessisse vbi sensit.
Spelunce stetit añ aditus Paulūq; moratus.
Atq; introspicēs cecis nil vidit in ymbrib;
Suspensio mor se fert intra limina passu
Progrediens simul intentis atq; aurib; omnem
Luminibusq; locum explorās. tum forsitan atram.
Per noctem tremulū lumen splendescere vidit
Duo visam p̄perare. 7 iam sperare quietem.
Incerteq; vie melius considerare cepit
Non secus ac si quando sitia quē torquet anhela

¶ Rōm̄na moxq; red
¶ p̄ r̄p̄t̄ f̄ula
¶ p̄ r̄p̄t̄ f̄ula
¶ off d̄ moxq; red

¶ anhelantē h̄rat anhelantē
¶ h̄rat anhelantē h̄rat anhelantē
¶ magno impetū h̄rat anhelantē
¶ h̄rat anhelantē h̄rat anhelantē

b

i

*2. Pinguis a d d
ing puz
Florice in fustige*

Sollicito ceruus gressu dubioq; per umbras.
Suarum ingentes per camposq; anxius erit
Ignarusq; locorum ignotas querit undas
Tunc si forte sonum crepitantiū. z murmur aquarū
Auditum: agnoscunt aures: letatur z acri
Jam volitat pedes iam liquidi spem concipit amnis
Sic pater. at magno dum mēbra senilia demum
Elisendi desiderio. studioq; fatigat.
Accelerans: lapidem ceca sub nocte saccentem.
Incidit: obiectusq; pedis se offendit amaro
Ingentemq; dedit strepitum quo concitus alte
Vir mentis. dum forte deo vacat. ostia Paulus
Accurrens claudit solido z munimine firmat.
Ut solet in vasto si quis regit equore nauim
Cum tonitru horredo primū strepere aera sentit
Colligere z vellis validos aptare rudentes.
Fortius. z cura maiore incumbere remis.
Et si quid desit naui succurrere egenti
Utq; aper audita dum saltibus errat apucis
Voce canum. subito latebrarū se obice tutans
Froniosa aut silua secreto aut condit antro
Cum bonus ante fores clausas senioris amici
Dulca diu placido fundens Antonius ore
Perstitit obsecrans aditum per si qua tibi inquit.
Est pietas miserere oro pater optime gnossi
Qui veniam que causa vie quis missus ab ore
Si tibi nulla mei cura est. tua nāq; fatebor.
Haud in greo: pater ora. tuos vultusq; tueri

Amo 2. d. 1.

Ing. d. d. d. d. d. d.

M. obce. d. d. d. d. d. d.

90
Tantum & saltem tibi sic cura ylla labor
Concedes ne feris aditus hominiq; negabis
Qui per tot te dura petit discrimina per tot
Incertasq; grauesq; vias estusq; furentes
Pande fores pater. hinc nusquam discedere fixum
Propositū est. vbi viuente contempseris. at me
Extinctum certe excipies condesq; sepulchro
Talia persistens lachrymis fundebat obortis
Luiq; sic ille refert paucis p tot nelabores
Venisti nostro conspectu admittier optans
Hunc moriturū aut te ni admittare minaris
Impetrat ne minis alij. sic fatus & ollī
Arridens de tra postes patefecit amica
Suscepitq; hoīem sanctum sanctissimus hospes
Inq; ruens eius cōplexum atq; oscula iungens
Sic prior aggreditur. quē tu charissime tanta
Antoni cura. tantoq; labore petisti
Ecce ego nūc longa marcens etate rigensq;
Fanicie inculca. mēbrisq; tremētib; & iam
Parua mora est. lacerū putensq; horrensq; cadaver
Hec lenior. simul intra heremi penetralia diuina
Extimio flagrans ipsum ducebat amore
Vestibulum hic ingens intus cui desup' altos
Palma vetus ramos celo fundebat aperto
Quodq; inter nitidis oriens purissimus vndis
Secircum viridante solo fons lene fluebat
Indep' exesum loca erant ibi plurima montem
Atq; intus vaste incubes & multa fabulie

mat. 23
Diteriq; instrumenta quibus iam certa vetusq;
Historia est illo percussa numismata furtim
Tpe quo functus cleopatra Antonius olim est
Huc igitur sese vix pubescentibus annis.
Contulerat fugiens odia infensissima, Paulus
Que decius studijs et valerianus iniquis
Infande bine pestes, immania monstra.
Contra exercebat christum christiq; fideles
Cultores et iam tpe centum haud cognitus vnq;
Hic latitans mirū dictu transegerat annos
Ipsa ministrarat vestitū palma cibumq;
Tale intra hospitium leta cum fronde receptus.
Tale intra penetrabile senex egiptius ibat.
Ingentesq; deo laudes pro munere tanto
Fundebat, vitrei tum vero in margine fontis
Vultu recensentes fessi sedere parentes
Hunc annos casusq; suos narrabat vterq;
Hunchoim studia et mores nūc sua potentum
Imperia et regum furias nūc si qua nefande
Religionis adhuc starēt monumenta rogabat
Hic miserās verbis ille exponebat amicis
Quales diuersis si qui iungantur ab oris
Dilicite assueti duros tolerare labores
Longaudent, varioq; simul sermone fruentes
Magnorū heroum casus et bella recensent.
Hec inter sedisse alta sup arboze coruam
Suspectant plaudentem alis atq; ore ferentem
Flagentia micam cereris quam deinde volatu

in infmata form

*fa de p. 110 sur h. 110
ex plagy*

*penetrabile locy
metibz comce*

Se coram leni posuit. miratus uterq;
Substitit his Paulus por est tunc vocib; vsus
Nunc te nunc quanta es nosco a dilecte deo vir
Virtute et quanta diue integritudine vite
Nac bis sex actis hoc munus ab alicte iustis
Dimidium excepi. nunc adueniente benignus
Integra dona deus ferri celestia iussit
Dona suum que longum in te testantur amorem
Ergo hec omnipotens que nobis munera mittit
Tanta libens sume atq; tua tu diuide dextra
Vincat ille tua est et vita et dignior etas
Te potius partire decet certamina tali
Contenderediu patres et iam ibat in vndas
Occiduas sol pronus equosq; vrgebat anhelos
Tandem quisq; sua placuit sententia naq; hec
Apprehedit dextra munus cereale simulq;
Apprehensum leniter partes diuisit in equas
Inde deum summis tollentes laudib; ambo
Separiter tenui victu recreantq; fouentq;
Et pariter liquidi libantes fontis amenas.
Excipiunt vndas. vigilem tum scz omnem
Orantes noctemq; deo duxere vacantes

Incipit liber quartus.

Lce rubens currum sol. matutinus agebat.
Et madide in viridis lucebant gramine gutte.
Tunc placido excitum Paulus sermone parentem.
Compellat Te chare sub his regionibus hospes
Esse olim certo scibam quem maximus alii

Presentis quando vite suprema veniret
Zeta dies venturum ad me regnator olympi est
Pollicitus nunc esse aīo flagrante cupitum
Optatumq; diu tempus quo carcere tandem
Soluat ab hoc abiens eternaq; regna reuisam
Tu missus qui vita meos vbi linqueret artus
Contegere effossa velleq; recondere terra
Tu repete ergo domū contextaq; munera palli
Duc tibi Athanasius presul donauerat olim
Sffer vt extinctum sancto velamine corpus
• Obvoluas. sic fatus erat. sic ille rogarat
Non quo cura sibi tectus nudusue iaceret
Quis palme interctis folijs tam paupere amictu
Contentus sese tantum vestire solebat
Sed quo illum instantis mortis merore leuaret
Tantisper patrias ratus est demittere ad oras
His pater auditis stupefactus pectore toto
Constitit admirans diuina Antonius ora
Diuinaq; eius voces. q̄ spiritus esset
Jaceas. quoq; gnara sibi. q̄ plena deo mens
Tum ne desereret sese. lachrymansq; gemenq;
Et comitem exciperet quecunq; ad fata rogabat
Contra ille. hanc te queso inquit nunc exue curam
Este certa dies suprema z meta laborum
Firma manet. nū cad cōmune plūmq; tuorum
Exemplum socioꝝ. alme. z vestigia vite
Te mūdo iam mitte patres supesse necesse est
Amplius haud verbis audens Antonius vllis

Obniti sancto. p̄mum fert oscula patri
 Iussa v̄tri deinde exequitur senioq; grauios
 Exerctet rursus gradieus artusq; fatigat
 Hec inter rex etheree sanctissimus aule
 Q̄lestes vocat ad sese longo ordine turmas
 Ut terrasq; petant. vtq; atro e corpore soluant
 Felicemq; aiā pauli alta ad sidera mandat
 Ut leto applausu leto vt comitentur honore
 Et iam contigerat vir sanctus tecta domumq;
 Optatam. ⁊ patrijs fessus cōsederat aruis.
 Ecce duo quos longeuo sibi pectore fidus
 Et vita insignes delegerat ille ministros
 Confectum excipiunt longarum mole viarum
 Confectum ⁊ longo senio recreantq; parentem
 Conspectuq; suo leti amplexuq; fruūtur
 Quales forte diu q̄ nō videre magistrum
 Absentem demū redeuntem agnoscere leta
 Fronte canes ⁊ mulcere ⁊ cōtingere gaudent
 Nō secus h̄i. tum causa more quę tanta requirunt
 Quis latitans stereritq; locis pauca ille locutus
 Vidi hoīem quo nō est alter sanctior inquit
 Diuinū humano specimen sub pectore vidi
 Talia dicentem sacra atq; antistitis vna
 Munera Athanasi secum deferre parantem
 Ut que nam tanta hec essent exponeret illis
 Poscebant. abiens senior ne plura requirant.
 Cetera ait. Neq; em̄ pigritat nunc cetera fari
 Ergo ad grandeuū citius tendebat amicum

Unum se cupiens vnum se vira priusq;
Liqueret etheras & spiritus iret in auras.
Complecti coram flagrans coraq; tueri
Postera iamq; dies aderat. breuis & via euncti
Restabat. tunc forte oculos Antonius altos
Sustollens. miro Paulum candore nitentem
Plaudentes inter diuum longasq; cateruas
Vidit sideri scandentem ad culmina cęli
Dagnanimos tali capitolia ad alta triumpho
Si minima equare & summis cōponere fas est
Romulidas victo credas ex hoste redisse
Tum lachrymans atroq; incōptam in puluere sedans
Laniciem. cur Paule inquit me deseris: vt quid
Desine sup̄mum voluisti attingere finem
Et sine me longos vitę finire labores
Cur mihi te tam seras dies ostenderat: vt nūc
Tam subita eriperet Saluo venerande deoq;
Vine valeq; pater. sic fatus & illicet acri
Arore incensus mentis. reliquū omne cucurrit
Instar auis volitātis iter Leu quādo sopora
Nos somni Placidam capimus sub nocte quietem.
Et nūc sistere nūc agiles attollere plantas
Et passim longum ferri per inane videmus
Dox introgressus speluncam tendere palmas
Inflexis genibus sublato & vertice vidit
Exanimū Pauli corpus sed viuere p̄mum
Credidit. orabatq; simul. gressumq; tenebas
Quę postq; agnouit vitali lumine castrum.

Iruerat subito lachrymis atq; oscula largis.
Dicta gerens et inexplentis complexibus herens
Ingentis gemitus dedit ingentisq; ululatus
Ac demum sacro defuncti corpus amici
Quem secum tulerat circumuoluebat amictu
Solemneq; illi cantus ex more ferebat
Supremosq; simul mortis soluebat honores
Tum frustra terram qua sancta recoderet ossa
Effodere aggressus quum non sibi sarcula haberet
Quis foderet terram qua exangula membra cubaret
Aediuum patrem tumuli sine honore iacentem
Linqueret Ecce duo fassis pro colla leones
Ex heremo interiore iudis decurrere cernit
Extimuit primus aspectu tum lumina vertens
Ad superos stetit intrepidam mentemq; recepit
Olli de nullis animis et pectore miti
Dira fides petiere lenis venerabile corpus
Illiusq; pedes circa accubere frementes
Extinctumq; prope humana pietate querentes
Dehinc pedibus tantum terre scalpuntq; ruinasq;
Lertatim quantum tumulo satis esset et ipsum
Eximeret cura patremq; leuaret egentem
Sic quando aret olus arent et prata nec vllas
Quas infundit habet terris sitientibus vndas
Agricola infelix tunc et prelargus aquarum
Exundet torrens et riuus et hiantia passim
Prata fluunt letis et egentes imbribus horri
Continuo ad sanctum blando cum murmure patrem

Ita patet et rorant

Ita vnde gopcey

antiquum

Ibant deiecta ceruice manusq; pedesq;
Lingebat. quales studium quos nutrit herile
Blandiri caudaq; solent lingua q; catelli
Ille stupens que tanta esset sub corde ferarū
Cognitio. duplices tendebat ad ethera palmas
Extollensq; dei magnum et mirabile munus
Proq; bonis digna exoluens quasi p̄miatantis
Precipuas pro se atq; p̄ces fundebat amicis
Discessere fere tandem capit. ille beatum
Inclinans sese corpus tumuloq; recondit
Intectum ac folijs palmarum in pignus amoris
Brandetulit quem se reliquo sub tpe tantum
Solemnes sacrosq; dies vestiuit amictum
Tūc ubi clara sequens tenebras auroza fugauit
Discedit. cupidusq; domū sociosq; reuulit
Celestemq; hoiem facta et cęlestia narrans.

¶ Et sic est finis.

Magistri Sanderi hegi dialogus de natiuitate christi Incipit feliciter.

Ue sunt ea q̄ de mysterio incarnatōis q̄ri p̄nt Re
spōdet ista q̄ in hoc p̄su cōtinentur. Quis qualis
quātus quo pacto cur vbi q̄n Hoc ē q̄s sit. Qua
lis sit. quāt⁹ sit q̄ incarnat⁹ ē Quo pacto cur vbi et
q̄n sit incarnat⁹. Querit q̄s incarnat⁹ ē. R̄r. fili⁹ dei. vnigenit⁹
p̄ri suo p̄substācial nō fact⁹ nec creat⁹ p̄ quā oīa facta sunt. Q
ualē ē q̄ incarnat⁹ est. R̄r. op̄s cui⁹ impio oīa p̄ret oīa sciēs
quē nihil latz secretū summe bon⁹ q̄ tm̄ reāz eq̄ p̄cipit Querit
quant⁹ R̄r. etern⁹ z imēsus. Querit q̄ pacto. r̄r. de sp̄u scō ex
maria p̄gic. q̄rif. cur. R̄r. vt hūanū gen⁹ redimeret qz em̄ de⁹
creator erat hoīm fact⁹ ē eoz redēptor. nā si p̄p̄ hoīm celi et
terraz creauit ille vt hoiez redimeret de captiuitate diabolica
dignat⁹ ē fieri hō. Q̄r. vbi. r̄r. in vtero b̄tē marie p̄gic. Q̄r. q̄n
R̄r. octauo kal. apl. tūc em̄ fili⁹ dei incarnat⁹ fuit. z hūanā car
nē induit. nat⁹ at fuit z ilucēdit octauo kal. Januarij Q̄r. q̄
re fili⁹ ē p̄subal p̄ri. r̄r. qz id ip̄s ē q̄d p̄ri. z p̄pterea vnā subam
h̄nt p̄ri z fili⁹ z p̄subales d̄nr. nā sicut p̄discipli d̄nr q̄ vnū mḡs
Lōserui q̄ vnū d̄nm Lolliberti q̄ vnū patronū h̄nt. ita res cō
substāciales d̄nr q̄ vnā subam h̄nt. Q̄r. vtz xp̄iani obligati s̄
credere filiū dei eē p̄subalē p̄ri. r̄r. sunt Q̄r. q̄re. r̄r. qz obliga
ti sunt credere filiū dei eē deū nō creaturā genitū nō f. m̄ p̄pter
hoc nec eē filiū eē p̄subalē p̄ri suo Ex q̄ maifestū arrianos a pi
etate lōge aberrasse q̄ ei filiū dei creaturā eē affirmat longe a
pietate remot⁹ ē Q̄r. vtz hoies sūt mutuop̄substāciales R̄r.
Si res p̄substāciales picūf̄ que h̄nt substācia vni⁹ sp̄ci id est

libertate d̄nr
vbi yf. g. g. v. m.

Manang frust
z h̄g q̄ri mon
in d̄nr d̄nr
Palatōr m̄

substãtias siles. Quæadmodũ res cõcolorēs dicũt q̄ colorẽ vñ
 nius sp̄ci hñt. Docẽ siles colores. fatendũ ẽ hoies z eẽ z posse
 dici cõsubales Si ẽ res cõsubstãtiales dñr q̄ hñt substãtiam
 nũero vnã negandũ ẽ aliq̄ s res eẽ cõsubstãtiales p̄ter bñdictã
 trinitatẽ p̄rẽm z filiũ z sp̄m sc̄m. Exq̄ sequit cõsubstãtiale esse
 nomẽ ambiguũ. Alio em̄ ẽt cũ de bñdicta trinitate aliõ cũ de
 creaturis d̄. Querit. Vtz p̄r filiũ z sp̄s sc̄s hñt vnã substã
 tiã. Rñdet. hñt vnã nũero. Pater em̄ eã ipsam substãtiã habz
 quã filiũ z sp̄s sc̄s Querit. vtz oẽs hoies hñt vnã substãtiã. rñr.
 hñt sed vnã sp̄. Quisq̄ em̄ hõ talẽ substãtiã hz qualẽ alter
 Nõ eã ipsam quã alter. Nã oẽs hoies ita vnã substãtiã hñt.
 Quæadmodũ oẽs corui vnũ colorẽ. z oia alia vnũ colorẽ. Ex
 quo sequit vnã substãtiã aliud significare cũ dicim⁹ oẽs hoies
 vnã substãtiã hz Aliud cũ dicim⁹ bñdictã trinitatẽ hz vnã
 substãtiã Querit. vtz pater sic ẽ substãtial' filio sicut Marc⁹
 Tullio. Rñdet nõ. qz Marc⁹ is ipse est q̄ Tulli⁹ neqz Mar
 cus genit⁹ ẽ a tullio. neqz Tulli⁹ a marco. Marc⁹ em̄ ea ipsa
 substãtia ẽ q̄ Tulli⁹ z ea ipsa p̄sona Pater ẽt ea ipsa substãtia ẽ
 quẽ fili⁹. nõ nea ipsa p̄sona. p̄terea fili⁹ dei dixit. Ego z pater
 vnũ sum⁹. Dicẽdo em̄ ego z pater ẽt se nõ eẽ eã q̄ p̄r est. Dicen
 do vnũ significauit se id ipm eẽ qd pater ẽ. Querit. qua pte an
 ni christ⁹ nat⁹ ẽ. Rñdet in bruma vel circiter brumã. Querit q̄
 tpe cõcept⁹ ẽ. rñdet in eq̄noctio verno. Querit qd ẽ eq̄noctiũ.
 rñdet tps quo nor ẽ diei eq̄lis. Querit quot eq̄noctia. rñr duo
 vernũ z autũnale. Querit qn eq̄noctiũ vnũ est. rñr cũ sol intrat
 arietẽ. Querit qn autũnale. Rñdet cũ sol intrat librã. His em̄
 tps sol tãtisq̄ est in hemispherio supiori quantisq̄ in inferiori
 hoc est tã diu est sup̄ horizontã quã diu infra horizontã Querit
 p̄terea loo

bruma 2 brumif
 Aug duo tps
 diei et 3 grad vno
 aliõ

equinoctium
 equinoctium
 equinoctium
 equinoctium

*2 dimidiu spha
hemispha m
dimidiu globu*

quid est hemispheriū. rñr. est dimidiū sphere sicut hemistichū
 vel hemi circuli ē dimidiū circuli. Qñ. qñ sunt hemisperia. rñr.
 duo inferi? z supi?. Qñ. qñ est hemispheriū supi?. rñr. ea ps celi
 quā hō stans in loco plano videre p̄t. Querit qñ inferi?. rñr. dē
 quā nō p̄t videre. Querit cur hō nō p̄t videre hemispheriū infe
 ri? Rñr. qz ois visio fit p̄ lineā rectā z qm̄ ab hemispherio inferio
 ri nō p̄t linea recā duci ad oculū z iō nō possum? videre hemi
 spheriū inferi? nec q̄piā qñ est in hemispherio inferio. Ab his
 em̄ q̄ supra horizonta sunt linea recā ad oculū duci p̄t nō ab his
 que sunt infra horizonta nihil qñ infra horizonta ē p̄t videri.
 Querit vtz oēs hoies vbi cūq; terraz vidēt idē hemispherium
 Rñr. nō. Aliū em̄ hemispheriū vidēt indi. aliō mauri. aliō egi
 pti. aliud germani. Egiptij em̄ in hemispherio suo nōnūq; ca
 nopā vidēt. q̄ nunq; germanis cōspicu? ē. Qñ. vtz oēs hoines
 vbi cūq; terraz habitāt eundē horizonta hñt. rñr. nō. Quē ad
 modū hoies in diuersis regionib; habitātes diuersa vidēt he
 mispheria. ita diuersos hñt horizontas. Qñ. qñ est solē oriri. rñr.
 est solē moueri ab inferiori ad supi?. Qñ. qñ est solē occidere.
 Rñr. solē moueri ab hemispherio supiori ad inferi?. Qñ. vtz sol
 oib; hoib; vno atz eodē tpe orit. rñr. nō. quia añ orit̄ idis q̄ ga
 ditanis. Qñ. qñ talib; em̄ sol. añ orit̄ z occidit q̄ occidēt ali b; Ex
 quo pz vnūz idē tpe indis ē diurnū z gaditanis nocturnū. Ea
 dē em̄ hora ē indis p̄ma hora diei q̄ gaditanis vñdecia vl' duo
 decia noctis pz insup indis licere vesci carnib; cū nō liceat ga
 ditanis. Qñ. qñ est bruma. rñr. bruma est cū dies ē breuissima
 z noct̄ lōgissima. Qñ. qñ solsticiū. rñr. solsticiū ē cū dies ē lōgissi
 mus z noct̄ breuissima. Qñ. qñ inter brumā z solsticiū int̄est
 Respōdet. in bruma vmbz meridianę sunt lōgissime. in solsti

solsticio breuissime In bruma sol meridians longissime abest a medio hemispherij. In solsticio sol meridians proxime accedit. quantum appropinquare potest. In bruma radius meridians maxime obliquus est. Quia maxime a radio perpendiculari distat. In solsticio minimū obliquus inter oēs radios meridianos. Quia tantum ad perpendicularem radiū appropinquat. quantum appropinquare potest. Et propter hoc in brumam maximū frigus esse solet. quia radius obliquus nō habet eam vim calefactoriam quā perpendicularis habet aut ad perpendicularē appropinquantem. Querit. quare dies est breuissim⁹. Respondet. qz sol in die brumali est in prima parte capricorni. illa autē pars p breuissimū arcum ab ortu in occasum mouet. Querit. cur dies solstitialis est longissimus. Respondetur. quia sol ea die est in pma parte cancri q̄ per longissimū arcum ab ortu ad occasum mouetur. Querit. quid est arcus. Respondet. spaciū qd sol motu suo peragit. Et est duplex arcus diurnus et nocturnus. In bruma arcus diurnus nocturno breuior est. In solsticio longior. In equinoctio arc⁹ nocturnus diurno equalis est. Querit. qd est arcus diurnus. Respondetur spaciū per quod sol mouet ab ortu ad occasum supra horizonta. Querit. qd est arc⁹ nocturn⁹. Rñr. spaciū p qd sol mouet ab occasu ad ortum infra horizonta. Qr. vtz christ⁹ nat⁹ ē inter diu an noctu. Rñr. noctu. Est ei nat⁹ media nocte. Et ppter h̄ canit eccia. Dū mediū silatiū teneret oīa. op̄s sermo tu⁹ de regalibz sedibz venit. Hoc idē sentit baptista mātuari⁹ i parthenecē sua dices. Jma caper celi cācer sup̄ma tenebat. Et caput atrollēs sc̄cli regina vetusti. Erigōz. Juctosqz vidēs descēdere pisces. p̄serit te. Jneros clemeti luie ptus. Hoc ē. Cū christ⁹ nascebat. capicorn⁹.

erat in medio sui arc^o nocturni. Eacer in medio sui arc^o diurni
Virgo in ortu. pisces in occasu. Nec at cōtingere nō pōt tēpe
brumali. nisi in media nocte. Q^d. quō ostēdes christū natū eē
circiter brumā. Rūr. sic. Ex tabul^o illustri regis Alphon^o sol
eo anno q^d christ^o nat^o e^o p^otrāsierat q^otuor signa physica. trigin
ta octo grad^o z viginti vñū minuta in meridie vltimi diei decē
bris. Erat em̄ sol tūc in ix. gradu cap^ocorni. Ex q^o sequit^o solē in
natiuitate christi fuisse in scōdo gradu cap^ocorni. z p^oter hoc christi
stus circiter brumā nat^o ē. Q^d. quātū nūc natalis christi a bru
ma distat. Rūr. sol in natali christi est in tridécimo gradu cap^o
corni. Q^d. cur tantū recessit bruma a natali christi. Rñdēt. q^d
annus non tantus quantus iudicat esse iudicatur enim esse
tricentorū sexagintaquinq^o dierū z sex horarū. z propter hoc
quarto quoq^o anno adūcitur dies intercalaris ad tricentos
sexagintaquinq^o dies cuz annus putatur habere tricentos se
xagintaquinq^o dies z quadrantē diei hoc ē sex horas. sex hore
in quattuor annis faciūt totum diem qui in Febuario inter
calatur. id est interūcitur inter sextum z septimum diem ka
lendarum Martij. z p^oter hoc ille annus bisextilis dicitur q^d
in eo anno sextum diem kalendarum martij bis noiamus di
citur em̄ tam festum Bathie q^o dies p^ocedens eius festū sex
tus dies kalendarum martij. Vocatur em̄ huiusmodi dies
intercalaris. quia intercalare interūcere significat z p^oter hoc
versus intercalaris dicitur qui frequenter inter alios versus
interūcitur cuiusmodi est hic vsus in bucolicis Virgilij. Du
cite ab vrbe domū mea carmina ducite daphnim Onegit. q^ore
annus est maior q^o putat esse Rñdetur q^d sol in tricētis sexagi
taquinq^o diebus et quadrante plus pertransit q^o duodecim

signa quia mouetur in t̄ato tempore per duodecim signa 7 p
 vigintiseq̄ secūda. hec aut̄ secūda faciunt brum̄a singulis an̄
 nis aliquantulū a natali recedere! Querit̄. quid est sc̄dm. Re
 spondet̄ sexagesima ps̄ minuti! quid minutū sexagesima ps̄
 gradus! Querit̄. quid gradus! Respōdet̄. tricesima ps̄ signi.
 Querit̄ quid signū. Respōdet̄. duodecima ps̄ zodiaci Querit̄
 quid zodiacus Respōdet̄. circul⁹ aialiū nā zodiacus in gr̄eco ag
 nimal d̄r. In zodiacus aialis. Dicit̄ aut̄ zodiac⁹ circulus aia
 lium. q̄ signa zodiaci noīa aialium sortita sunt! Querit̄. quid
 de solsticio 7 eq̄noctio sentiendū est. Respōdet̄. recesserūt a se
 p̄tibz suis quas habebant in kalēdario. 7 hoc idō cōtigit quia
 annus v̄t d̄cm̄ est nō est tantus quātus iudicat̄ esse! Queritur
 quid de initio 7 quātitate anni sentiendū est. Respōdet̄. An
 nus est triplex. Astronomoz. Judeoz 7 Romanoz. Annus
 astronomoz est tps̄ quo sol cōtra motū firmamēti mouet̄ per
 duodecim signa zodiaci. 7 hic ann⁹ duodecim mensibz p̄stat
 quoz. iij. sunt p̄ni. iij. estiu. iij. autumnales 7 iij. hyemales. quē
 admodū inter signa zodiaci tria sunt p̄na tria estiu 7 c̄. Hic
 aut̄ annus incipit ab eq̄noctio p̄mo 7 in idez desinit. Ann⁹ iu
 deoz est tps̄ incipiens a p̄mo mense lunari toti⁹ anni. is ann⁹
 quādoq̄ xij. mētibz lunaribz. q̄nq̄ xij. cōstat ex q̄ sequit̄ non
 d̄s annos iudeoz eē inter se q̄les. Querit̄ quis ē prim⁹ mēsi
 um lunariū in anno iudeoz. 7 q̄d p̄ p̄mū mēsem intelligem⁹.
 Exodi. xij. caplo. vbi scriptū ē p̄mo mēse q̄rta. x. die mensis ad
 vesperā comedetis azima vsq̄ ad diē vicesimā p̄mā eiusdem
 mēsis. R̄ndet̄ p̄ p̄mū mēsem intelligem⁹ p̄mū mēsem lunares
 anni iudeoz. hz aut̄ ois mēsis lunaris diē cōiunctōis lumia
 riū. 7 diē oppositōis eoz undē. Est itaq̄ p̄m⁹ mēsis lunaris cui⁹
 p̄m⁹ mēsis lunaris est

is r̄ganz gemin
 p̄ tua signa duobz
 3 r̄d̄ta leo 7 virgo
 p̄ tua signa quilla
 4 63 libra 7 scorpio
 p̄ p̄mū mēsem
 signa autumnalia
 p̄mū mēsem aquarū
 p̄ p̄mū mēsem
 signa hyemalia
 or 2 d̄m̄to signoz
 p̄ azimū d̄ p̄mū
 mēsem lunaris
 p̄mū mēsem lunaris
 d̄ d̄m̄to
 p̄ oppositō hinc d̄
 quādoq̄ 2
 et d̄ d̄m̄to p̄mū
 est

40
 40
 40

coniunctio vel oppositio est vicinior: quoniam notio verno qua con
iunctio vel oppositio mensis precedens vel sequens. *Dr. qd. p. rii*
kalendas et neomeniam intelligemus *Esaię primo. vbi scriptum est*
neomenia et sabbatum et solennitates alias non ferantur iniqui sunt *est*
vestri kalendas vestras et solennitates vestras odium animae meae. *Rñde*
tur per neomeniam et kalendas intelligimus primam lunam. hoc est primum di
em mensis lunaris qui est dies coniunctionis luminarii aut festum quod
prima luna iudei celebrat. quia neomenia noua luna interpre
tat. *Heos enim nouo dicitur. meneluna. Dr. que est quies mensis lu*
naris secundum iudeos. *Rñde mensis lunaris huius quatuor septimanas et*
vnum diem hoc est viginti nouem dies. duodecim horas et septingē
ta nonaginta tria Elochim et significat huiusmodi quantitas
mensis per duas has dictiones coniungemea. *Itaque coniunge si*
gnificat septingēta nonaginta tria. Elochim per capita suarum
syllabarum *De* significat duodecim horas. *a* significat vnum di
em supra quatuor septimanas. *Querit. quid est elochim? Re*
spondetur millesima et octuagesima pars horae. *Horam partem in*
deus in octuaginta. *Et partes mille elochim quas nuncupat*
ille. *Querit quomodo est annus romanorum. Rñdetur qui constat duode*
decim mensibus kalendarij et incipit a Ianuario. et diuidit in annus
coem et bisextile cois. *habet tricentos sexaginta quinque dies bi*
sextilis. *ccc. sexaginta sex. Querit quid per kalendas nonas et*
idus anni romanorum intelligimus. *Per kalendas primum*
diem mensis kalendarij. *per nonas quintum vel septem. In*
mensibus enim qui quatuor habent nonas quintus dies non
ne dicitur. *qui vero habent nonas sex septimus dies non dicitur*
tur per idus intelligimus decimum tertium diem. *In men*
sibus qui habent quatuor nonas aut decimum quintum. *In*

synagoga et ecclesia iudeorum

*doctum vult
facit
latine*

*ma largi... p...
no p... et...*

mensibus sex nonas habetibus. Qui autē mēsis sex nonas ha-
beat. q̄ quattuor patet in his s̄sibus sequentibus.

Sex maius nonas. october iulius et mars

Quattuor et reliqui tenet idus quilibet octo

Querit̄ utrū annus cōis est verus ann⁹ an bisextilis. R̄ndet̄.

Neuter. Communis c̄m̄ minor est vero anno qz sol in. ccc. lxx.

diebus nō potest totū zodiacū p̄transire. Bisextilis vero ma-

ior est qz in ccc. lxxi. diebo plus p̄transit q̄xxij. signa. Queritur

utrū q̄ttuor anni romanorū quo tū vnus bisextilis et tres cō-

munes sunt eq̄les q̄ttuor veris annis. Respōdetur nō s̄ sunt

maiores quia sol in q̄ttuor annis romanorū quater p̄trāsīt zo-

diaicū et p̄terea p̄transit vnū minutū et xlj. sc̄da. Et tanto tem-

porē quo vnū minutū et xlj. sc̄da p̄trāsēunt q̄ttuor anni ro-

manorū superāt q̄ttuor veros annos quē superatio facit bru-

mam et reliquos cardines anni recedere a suis sedibus. Querit̄

ritur q̄d per olympiadem in scriptis historicorū intelligem⁹.

Respōdet̄ spaciū quattuor annorū quia omnis olympias q̄t-

tuor annis constat nā gr̄eci tempora sua cōputant ab olympi-

adibus scribentes quora olympiade q̄c̄qd gestum sit scribūt

eniz quēdam esse gesta decima olympiade quēdam cētesima

Et eorū quē cētesima olympiade gesta sunt quēdam scribūt

tur gesta primo anno centesime olympiadis quēdam secūdo. q̄-

dam tercio quēdam quarto. Ex quo sequitur ea quē ante o-

lympiadem primam gesta sunt ignorari a gr̄ecis quo tempo-

re gesta sint. Iudei autem tempora computant a mundo con-

dito romani ab urbe condita christiani a natali christi. Querit̄

tur quo pacto inueniendum ē intervallum hoc est spaciū tē-

poris quod intercedit inter natalem Christi et dominicam

que quinquagesima appellatur vel dominica. Esto mihi. Res-
 pondetur facile inuenitur cognito quo cuius mensis pascha
 celebrandum sit. Distat enim pascha a quinquagesima septem
 hebdomadibus. Itaque inuento die pasche facillime quinqu-
 gesima inueniri poterit qua inuenta facile inuenietur quantū
 temporis inter natalem et quinquagesimam interfit. hoc au-
 tem tempus interuallū. Queritur quo pacto inueniendus
 pascha. Respondetur inueniendus est in kalendario men-
 sis paschalis qui et primus dicitur. Quo inuento dies do-
 minicus sequens decimam quartam lunam eiusdem mensis
 est dies paschalis. Hoc enim die summus pontifex pascha
 celebrare instituit. nam pascha nunquam celebratur a chri-
 stianis decima quarta luna primi mensis ne videatur iuda-
 sare. Sed dominica die sequente lunam decimam quar-
 tam hoc est aut lunam decimam quintam. aut decimam sextam. aut deci-
 mam septimam. aut decimam octauam. aut decimam nonam. aut vicesimam
 aut vicesimam primam. Queritur quo pacto mensis paschalis
 in kalendario inueniendus est. Respondetur quærendus est
 aureus numerus anni cuius pascha inuenire volueris a nonis Mar-
 tij hoc est a die Martij vsque ad octauum diem iduum Apri-
 lij inter quos dies sunt decem et nouem aurei numeri. quo-
 rum primus est. xvi. Ultimus. viij. Ille autem dies cui
 aureus numerus ascriptus est. Est initium mensis pascha-
 lis. et dicitur prima luna primi mensis decima quarta autem
 dies a die cui aureus numerus est ascriptus vocatur decima
 quarta luna. Qua inuenta dies dominicus eam sequens est
 dies pasche. Queritur. da exemplum. Respondetur. Cum au-
 rus numerus est duo. Gregorij pape est prima luna et dies

annunciacionis gloriose Marie virginis est luna decima quarta. Et si eodem anno S. est littera dominicalis festum pasche cadit in kalendas. id est primum diem Aprilis quotienscumque enim luna decima quarta est dies dominicus necesse est pascha celebrare luna vicesima prima. Hoc est die dominico sequentelunam decimam quartam cum nunquam luna decima quarta pascha celebretur. Queritur. Quando est interuallumbreuisimum cum aureus numerus est xvi. et D. littera dominicalis. Tunc enim dies festus beati Benedicti est luna decima quarta. et dies sequens quia dominicus est est dies pasche. Et propter hoc dies proximus festo sancti Benedicti vocatur primum pascha. Queritur. quando interuallus est longissimum. Respondetur. Cum aureus numerus est octo. et L. littera dominicalis. Tunc enim pascha cadit in diem festum sancti Marci euangeliste. Et propter hoc illa dies vocatur vltimum pascha. Queritur. Unde oriuntur dissensiones de pascha. Respondetur. ex duobus. ex equinoctio et luna decima quarta. Est enim duplex luna decima quarta. altera kalendarij. altera celi. Luna decima quarta kalendarij est decima quarta dies cui aureus numerus ascriptus est. Luna decima quarta celi est decima quarta dies a die coniunctionis cum autem dies dominicus intercidit inter lunam decimam quartam celi et kalendarij dissensiones faciunt de celebratoe pasche. tunc enim quidam sentiunt pascha celebrandum dominica die post decimam quartam lunam celi. Alij post decimam quartam lunam kalendarij. et huc ritum seruat ecclesia. Distat autem xiiij. luna celi et xiiij. luna kalendarij quia decima quarta kalendarij est xvij. celi. que admodum luna prima kalendarij est quinta celi. Queritur

17

quo pacto dissentio de celebratōe pasche orit̄ ex eq̄noctio. Respondeo. qz duplex ē eq̄noctiū vernū. vnū kalēdariū qd̄ est in festo Benedicti. Aliud celi qd̄ est in festo Gregorij v̄ paulo añ tūc em̄ sol tāto tpe ē supra horizonta in die quāto infra in nocte necesse est ⁊ p̄mū mēsem eē duplicē vnū kalēdariū q̄ vt dicitur em̄ est ex aureo nūero inuenit̄ Altez celi cui⁹ cōiunctio vel oppositio vero eq̄noctio ē vicinior. Cōtingit aut̄ pascha qñqz celebrari scdo mēse celi q̄uis celebrat̄ p̄mo mēse kalēdariū. ⁊ h̄ ter in ciclo lunari hoc ē in x. ⁊ ix annis cōtingit. vbi em̄ aure⁹ hūez rus xi. aut xz ix. aut. viij. pascha celebrat̄ scdo mēse lunari celi. quāuis celebrat̄ p̄mo mēse lunari kalēdariū. ex quo sequit̄ qz pascha si p̄mo mēse lunari celebrandū ē q̄ re p̄a p̄m⁹ est tribo m̄n̄is sup̄ ad c̄is toto mense feri⁹ celebrat̄ q̄s celebrari debet. et talis error prouenit ex recessu eq̄noctij vni a sua sedc. D̄. vtz fili⁹ dei q̄ pro nobis h̄o fact⁹ ē esto ipotēs. Rūn̄ est. qz em̄ de⁹ ē necesse est eū eē oipotētē nō em̄ p̄tēē vt de⁹ nō sit oipotēs. Q̄i. v̄ crū Plini⁹ b̄ū sentit de deo in historia naturali. Ita de eo scrip̄ b̄es. Imp̄f̄cē h̄o in hoīe nature p̄cipua solatia sunt ne deū quīdem posse oīa. Nā nec sibi p̄t mortē cōsciscere si velit. q̄ hoī de dit optimū in tātis vitē p̄gnis nec mortales c̄teritate donare aut reuocare defunctos. nec facere vt bis vena vīgiri non sint vt q̄ vixit nō vixerit q̄ honores gessit nō gesserit nullūqz habere in p̄terita ius p̄ter q̄s obliuionis Rūn̄ est. nō recē sensit de deo Nā sicut deus d̄ oīa scire qz oīa scit q̄ sciri p̄nt. q̄uis falluz nesciat qm̄ sciri nō p̄nt nō em̄ deus scit hoīez eē a sinū aut diame trū quadrati eē cōmensurabilē coste eius d̄e Ita deus d̄ oīa posse. qz oīa potest facere que fieri possunt. Nō. aut̄ potest fieri vt deus sibi mortē cōsciscat. igit̄ nō est negandū eū eē oipotētē.

propterea quia id facere non potest. Queritur verum deus potest
mortales eternitate donare. Respondetur potest. quia in fu-
turo seculo donabit mortales eternitate falsum. ergo est deum non
posse mortales eternitate donare. Queritur verum deus potest re-
uocare defunctos. Respondetur potest. quia christus filius dei
deus et homo defunctos iussu suo ad vitam reuocauit. Queritur
verum potest fieri quod is qui vixit non vixerit. Respondetur non po-
test. quia facta non possunt fieri infecta. Queritur verum Pliny-
nius in principio naturalis historie bene sensit de mundo dicere
mundum. et hoc quod alio nomine celum appellari libuit. Lu-
sus circumflexu teguntur cuncta. numen credi par est. eternus
minimus. neque genitum neque interitum. vnicus est. Respondetur non
Si numinis appellatione deus significetur. quia mundus cuius
sit opus dei. Deus enim est fabricator mundi numen dici non
potest.

Impressum Dauentrie per me
Jacobum de Breda.

